

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. Erat quidam mendicus, Tribus articulis huius causa describitur, quòd mundi habuerit substantiam, quòd fratrem viderit necessitatem habere, & clausurit viscera sua ab eo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

paratione miraculorum. Qua igitur ratione
Deus i his debitam conciliabit aedificatam?
Quod si pauperes sint vel à pueris despiciantur,
eorum cuncti perhorreant, ab illisque quam lon-
gissime distent: quia ut quis primus tali oc-
currat Praefato pauperi, credit quod aliquid
adeest periturus; quoniam & Spiritus S. hanc sa-
pius repemam sentit sententiam: *Etiā proximo suo pauper odiosus erit: ante vero diuitem multo.*
Hoc ergo Deus decreuit, quod videmus,
ut magis sibi honorum congerant myriam-
tam, quibus diuites, nedum recessu non ha-
beant, à lacu lacibus stipem emendicare, sed potius
ipsi ab illis deprecantur, quod illa compleant
Ista de Ecclesia propheta: *Momilla regum la-
berem.* q. d. te sui peccatis lacte Reges enutrient,
per quem lac bona in ollis agimus temporaria.
Quæ non amplissima largius est bono a
Ecclesia Imperator Constantinus? Quot Reges
legimus, quot Præses, cuius aures, Regna,
Fronti cias bona, redditus Ecclesia consignalle?
diuitem est hoc consilium, ut illo medio mun-
dus, magnificat Ecclesia superiores, quia, ut
cuncta prout conuenit disponderet Deus, non
satis erat illos potestate fulgere spirituali; sepe-
numero quippe eos mundus succipendeteret,
quare & potestate illis opus erat, quam homi-
nes reuerentur, & hæc per diuitias, opumque
copiam obtineatur. Eo sensu quidam exponunt
illud Salomonis Proverbum, quod D. Aug. in-
geffe non miramam difficultatem: *Re tempore
anima viri diuitia eius.* In Hebræo ponitur: *Pre-
tium anime viri, &c.* q. d. Tanti faciunt homines
viri, quantum illum conspiciunt per cunctis præ-
potentem. Hoc autem claris quotidiana expe-
rientiâ, quam verbis plurimis innotescit.

§. 13. Erat quidam mendicus, Tribus arti-
culu huius causa describitur, quod mundi
haberet substantiam, quod fratrem viderit
necessitatem habere, & clausit viscera
sua ab eo.

¶ 18. Illa ergo conclusio, qui diuitias habet, hu-
ius mundi habet substantiam. En ergo tibi
eum qui mundi habebat substantiam: Homo
quidam erat diues. Hic primus est huius proces-
sus criminalis articulus. Nec Christo satis erat
illim proponere, sed & duabus confirmat ra-
tionibus, quæ propositionem reddunt luce cla-
riorem. Prima: *Induebatur purpurâ & bysso: id
est vestibus regalibus, purpurâ, & bysso ex qua*

templi velum texebatur. Nec solum his inten-
dit Christus huius indicare vestium, sed quod
in lecto seu cubiculo picturis, subsellis, sedibus,
domusque supellicile regia vteretur; lecti
stragulis tegeantur pretiosis, lodicibus ex bys-
so tenuissimis hyemalibus tapetibus, albiis au-
lais, ita ut qui eius subintraret cutile, regale pa-
latium intrare videretur. Secunda: *Epulabatur
quotidie splendide.* Quotidie in apparatu epula-
rum nihil recedebat à magnificentia regali per-
dices, canones galli indici, placcora, condimen-
ta, vituli saginati, &c. ferula apponebantur. Hoc
autem verbum, *Splendide* nedum significa: in
cibus opulentiam, sed etiam in iis omnibus quæ
ad eum pertinent: mensas eburneas, manilia
pretiosissima, abacos diuissimos, varias pelues ex
auro & argento, vasa, vinas, vrcos, phialas,
crateres, musicam, cantore: ad conuuantium
recreationem: & hoc *Quotidie*, ne dies vi-
a præteriret: *Vox epulabatur*, Græcè scribitur
ἐπιφαυλατος, verbum emphaticum, q. d. ad
ambas sique auribus sese mero, ciboque ingurgi-
tatur, in emibus suis studeus satisfacere ac
placere voluptati, in vino, cantu, odoribus, re-
pandis vasis, ut totus ventri suo indigeret,
quem ut Deum suum excipietat; inter eos nu-
merandus, de cubitis ait Apollolus: *Quorum
Deus venter est*, quos acriter D. Iacobus repte-
hendit: *Epulati estis super terram, & in luxurijs
enutristis corda vestra* Hæc vox, *Luxurijs*, reprecie *Iacob. 3. 3.*
significat delicias cupedias: q. d. tradidistis vos
totos edulis, hic cura hic prima vestra cogi-
tatio, ut Dominus ait: *Quasi vinuli sginati essu* Hier. 46.
si estis super herbam, cui conuenit Apostolus Lu. 21.
das: Sine timore semetipsos pascentes. Tali læta-
batur mensa diues hic, varijs condimentis, sar-
tilibus, delicijs opipare instructa. Iudica num
diues fuerit, qui sic quotidie splendide epula-
batur. His ita dilucide constat, quod talis fue-
rit, ut per ciuitatem illo diceretur nomine, di-
ues ille, autor omastice. Hunc igitur Christus
primus proponit articulum: *Homo quidam erat
diues.* His primus asseritur articulus & maior
probata constat propositio. Progreditur Chris-
tus ad secundum, probatque minorem: quod
*Viderit fratrem suum necessitatem habere, & clau-
serit viscera sua ab eo.* Erat autem quidam men-
dicus nomine Lazarus, vlcibus plenus, qui tu-
piebat satiri de micu, qua cauebant de mensa di-
uitis, & nemo illi dabat. O diuina Sapiencia,
quam nerose proponit articulum, ut euidenter
ostendat, & inhumanam diuitis prodat crude-
litatem. Vide num Bartholus, Baldus, Paulus à
Castro,

Castro, Alexander aliisque legum prudentia
professores, tam clarè, tam succinctè, tam ter-
uose quendam probare possent articulum, *E-
rat quidam mendicus*, qui cum eiusdem esset na-
tura, frater erat, diuini, vt omnibus omnes sunt
diuinitibus pauperes (asserit D. Hieronym.) licet
hoc illos male habeat. *Nomine Lazarus*. Dum
Exod. 33. 18. Christus eius indica nomen, non tantum sig-
nat quo nomine apud Deum habebatur, cum
illam ex proprio nosset nomine, quod vt maxi-
mè familiaris amicitie, & æstimationis resse-
ram pignusque certissimum, Deus amico suo
Moyfi dabit: *Noui te ex nomine, & inuenisti gra-
tiam coram me*. Sed etiam & principaliter ex-
tremam eius voluit explicare paupertatem, quæ
tanta erat, vt sicut alter tota regione diuini
nomine cognoscebatur, ita hic nomine paupe-
ris: vt dicendo Pauperem, omnes Lazarum in-
telligerent; erant igitur hi duo extrema sibi op-
posita, diuitiarum & paupertatis. Huius perpen-
ditio.

29. Prima: *Erat quidam mendicus*. Vnus si plures
fussent, aut pauperum integer exercitus, ali-
quam posset diues hic obtinere exultationem,
si non sufficientem, ad minus, apparerem; di-
cendo, sibi tot alendis pauperibus media non
sufficere: quia etiam Apostoli misericordie vi-
sibus committi, vt omnem illam populi vi-
derent multitudinem dixerunt: *Quis istos hic po-
terit saturare?* Secunda: ad eo cunctis erat cogni-
tus, vt cum noscerent ex nomine. *Nomine Laza-
rus*: ne dica: diues ille: non non illi, nec scio
an facultates habeat necne, vt olim edurus ille
1. Reg. 25. Naboth seruis David obiecit: *Quis est David,*
17. *Ecce dabo vris, quos nescio vnde sint?* Tertia: Ne
pretendat epulæ: necessitate nõ premium fortis
est robore membris integer, infirmum simulat:
D. CHR. *Vlceribus plenus. Non habet unum vulnus* (ait D.
Ho. de di- Chrysol.) totum corpus *ulcèra erant*; vni omnia
uite inier vulnus, quibus sanies, pordorque emanabat: nul-
Ho. in Luc. la non corporis pars suam promebat necessita-
Tom. 2. tem, & tot lingua, quæ vulneribus, suam loque-
batur inopiam subsidio destitutam: *Quia nihil
erat vox vnus oris clamantis, ad aperiendum cor
diuini, corpus pauperis Deus aperuit, vt in admo-
nendo diuine, tot essent pauperis ora, quot vulnera,*
ait D. Pet. Chrysolog. Quarta: ne diues diceret:
D. PETR. manibus suis operetur, panem suum lucratur:
CHRYS. *Lacebat*, proiectus in terra, viuis destitutus, pe-
Ser. 121. dibus non consistens. Quinta: si diues obijciat:
Non illum vidi, nec quid de eo resciuit: mendicis
o proditor: *Ad diuitis ianuam*, prostratus, abie-
ctus, ulcerosus, vt nec exire, nec introire possit

domum, quin eum videret, ei occurreret, imò
pedibus in eum offenderet: *Ve sic vel nolens ali-
cui cogere*, ait D. Chrysol. Sexta: si diues se
exculet: iam alia in domo pastus est; cibus potu-
que recepit: parcas o mendax veritati; *Cupiebat Lau-
saturari*: q. d. fame interibat. Septima: si diues di-
cat Domine pauper molestus est, nec commu-
ni acquiescens recedit elemosyna, sed petit
querulus cupidias, vt infirmus, qui comedendi
perdidit appetitum, qui ait, his libenter vescos,
illa non appeto: Mentiris inhumane: *De mris*,
necum illa non petebat, sed nec panis frustum
audebat expetere, sed ipsis mris sibi gratulatus
fuisse, festumque egisset diem. Octaua: Dicit
vitem audio loquentem, micæ quidem deside-
rabat sed epularum, condituratum, cupiditatis,
quæ summa diligentia de mensa colligebatur,
o Pharaone inclementior rursus mendicis: *Quæ
cadebas de mensa diuitis*; quæ canibus ambal-
que edenda proieciabantur. Nona: si dicat ali-
suerunt in domo, qui illas Lazaro distribuerent,
licet ego propria manu eas non elargiret: E-
iurata fides, mendacium est, *Nemo illi dabit*.
Ne vnus quidem de tanto familia: tunc nu-
mero erat, qui vel micam proieceret famelicis.
Quid enim aliud erat expectandum, quam cum
Dns ipsa esset inhumanitas, ipsi quoque eul-
dem familiarum serui eodem essent inhumanitatis
vicio crudeliores: velut in domo Abraham, cum
ipse misericors esset ac pauperibus liberalis,
omnes de eadem laudabantur misericordia: vi-
so namque vel vnico paupere, primum vxor e-
ius & quotquot in domo essent, cum numerus
vltra trecentos excreseceret, omnes sicut conuo-
labant promptissimi, se quisque vt felicissimum
censebat, cui præ ceteris quidquam in obsequium
pauperis præstitisset & beneficium. Nemo
non admiratur facinus Lot, hic circa solis occa-
sum ad portas sedebat ciuitatis, vt aduenientes
io domum colligeret peregrinos: Et ecce duo
Angeli, specie vt pauperes peregrini vrtem in-
grediuntur, extemplo, vt illos de longe aduer-
tit, tales eos esse suspicatus, de loco suo prostratus,
illisque obuius cucurrit eorum pedibus prostra-
tus humili recepit eos reuerentia, pronus ado-
rauit, iunctisque manibus supplicauit: *Obsecro
Domini, declinate in domum pueri vestri, & ma-
nete ibi, lauate pedes vestros, &c. fecitque illis co-
nium & coxas azyma*. Singulas eius actiones co-
siderate: ad portam sedere, præstolari peregrin-
nos, exsilire illis occurrere, vt primum notauit
aduenientes, prosternere se, illos seu Deum in-
eorum persona adorare, in domum inducere,
lauare

laurare pedes, lautissimam i. struere cenam. Vnde ad hæc omnia mouebatur?

An cum ignoras nepotem Abraham: apud quem & adoleuerit, quod signauerit S. Scriptura commemorat, ac in eo eadem notauerat actiones,

ac erga pauperes humanitatem; à quo & hoc didicit, has esse amplissimas quas sibi preterat

lucrarit diuitias, si pauperes in domum humanus reciperet, epulis recrearet, offensos totis viribus tueretur. Idem notandum in Rebecca mirare sanctissima quæ nondum iuxta cum hy-

dria sua ad hauriendam aquam egressa, offendit Eliezer dispensatorem Abraham, cum came-

llis, à qua cum ille potum requisisset, humane respondit: *Bibe Domine misculeris: et deposuit hy-*

Gen. 24. 19. *ariam super vlnam suam, & dedit ei potum. Cum-*

que ille bibisset, adiecit: Quin & camelis meis hauriam aquam, donec cunctis bibant. Ecce. Pal. arum

quoque, & feci plus imbutum. Et apud nos, & locus

spatiatus ad mandandum. O puella omnium pretiosissima, sicine ad parentis domum comis

peregrinos inuitas ad qui scindunt? Et maxime eum qui tot se um detest. In pedimenta ac far-

cinas, tot attenua camelorum. Quid tuis quod pater non indignabitur. fratres tui hoc moleste

non ferent, & te ieritatis accusabunt, ut incon-

siderate in domum virum adueniam introdu-

cerem. ac tibi non licere in prophanis? An ignoras Patrem eius Bathuel consobrinum A-

bram filium fratris sui Nachor: quodque ex il-

lo hæc haurerit instructionem, quanti referat

familie in bonum, papeium ac peregrinorum

hospitio honorati. Proinde cum id esset appri-

me notum Rebecca, sine vlla mali suspitione,

eisdem illa poterat, ad pater & domus hospiti-

um comis inuitare. O parentes, o Domine,

vos testor, si hoc in adibus vestris frequentate-

rit exercitum, operibus, verbisque idem vestros

doceatis & filios & famulos, quam alio lon-

ge modo pauperes exciperent, & quam turum

certumque foret, quod nedum illud grauiter

non acciperent quin potius, hoc sibi honori lu-

croque dicerent quod ad eorum accederent

ostia mendicaturi. Vident autem vos eorum

rum gemitibus commotos, frequententer quer-

ulos eos, visis eorum necessitatibus à vobis

deseri, transientes vos oculos alio diuertere,

quid illis faciendum? vos imitabuntur & ac-

cedente pro stipe paupere, respondebitur: Ne-

mo illi dabit. Hic secundus articulus, quem nedum

Christus proponit, sed dilucide confirmat: testi-

bus fide dignissimis, ipsiis caubus.

S. 14. Sed & canes. Inducit Dominus canes ut testes, quibus euidenter hoc probat, sicut asinam contra Balaam.

S. Ed & canes veniebant, & lingebant vlcera e. 30. **D.** **S.** Soler Deus (inquit D. Chrysof. Idem in Hom. 3. de tendit hominum eos fundere malitiam, ad Panit. & ducere animalia, imo res insensibiles. Ita alii in proam. quoties testes producit caelum & terram: *Testes super ista inuocò hodie caelum & terram,* ait per Moysen. *verba.*

Audite caeli & auribus percipite terra, quonia Domineus locutus est. Attendite duritiem, attendite

hominum obstinationem. caeli, & terra arguit *Isaie 1. 2.*

verbis meis aures aperitissimas, quas illi occludunt. Casum vobis refero singularem vni cui-

usdam Prophetæ, qui ex Dei præcepto abiit Hieroboam Regi Israel predicaturus, eius duritiem increpaturus, Dei supplicia prædicaturus.

D. vino peritus zelo Regem arguit impietatis, at ille instat lapidis obduruit, ut nedum eum

Prophetæ verba emel ierint adfanti ra, sed insuper & eum mandauerit apprehendi. Quid tum

Prophetæ verba sua illico ad lapides prægrandes & altere dirigit lapideum: *Altare, altare hoc 3. Reg. 18.*

dict Dominus. Et ecce eodem instanti liquecit lapis, & in frustra dirumpitur. En tibi probatam

cordis Hieroboam obstinationem reprobanda, qui iactis Prophetæ verbis, nedum non emolli-

tur, sed nec vllam in eo efficiu rupinam; Verba talia, ut eorum vel minimum plus satis sit ad

dirumpendas etiam durissimas petras. Hoc ius decreuit Christus fieret sua tempore passionis, ut hostium suorum corda probaret petris quæ

scindebantur, esse duriora: cum eius tam graues essent cruciatus, ut tremore terram eos cuterent

vnuersam, caelum solen que nube tegerent tristissima, quasi eos inuerti non sustinerent in-

quibus tamen nec tantum efficere potuerunt. ut ad compassionem morderentur; sed è contra pe-

tris duriores, nec iam mortuo pepererunt, qui vinum crucifixerant.

Huc conformiter nota D. Aug. quod Deus egit cum ariote Balaam; hic proficitur Dei

populo mal dicturus, & ecce de celo mittitur in occursum eius Angelus in dato gladio terribilis, quo si progredi præsumeret. transfo-

deretur, quem ut vidit asina, em iniebat, periculum Domino suo metuens sublit: in trobis: quam

eum vates crebris tanderet testibus, ut progredere-

retur: mouet Dominus linguam ariæ, os aperit. & ad loquendum organa componit.

quæ